

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 10:30 uur d.d. 27 mei – 10:30 uur d.d. 28 mei

5.1.2e

Directie Communicatie

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
Nederlanders overleden aan COVID-19 Ex-covid-patiënten die ongemerkt blijvend (long)letsel houden Besmette arbeidsmigranten Bewoners en bezoekers van verpleeghuizen en gehandicapteninstellingen	Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Sportschooleigenaars Vion Uitzendbureaus voor arbeidsmigranten	Algemeen publiek Politici Leden van de Europese Commissie

Samenvatting

- Het nieuws over de slachthuizen en de reacties van sportscholen domineren. ‘Groen licht voor krachtpaters’ kopt De Telegraaf op de voorpagina. Met het debat vandaag, gaat ook aandacht uit naar het steunpakket en ontwikkelingen rond de ontslagboete. Blijvende aandacht is er verder voor ondernemers in de toerisme- en recreatiesector: hoe bereiden zij zich voor op het Pinksterweekend en de zomervakantie?
- Over het algemeen reageren sportscholen positief op het nieuws dat ze eerder open mogen gaan. Men is blij dat er perspectief geboden wordt. Sommige sportschooleigenaren zijn nog wat sceptisch of het op 1 juli daadwerkelijk gaat gebeuren, aangezien Rutte een slag om de arm houdt. Brancheorganisatie NL-Actief reageert met gemengde gevoelens. Volgens hen is de branche klaar om al op 1 juni veilig te heropenen.
- Ontwikkelingen rond een slachthuis van Vion in Apeldoorn worden door media op de voet gevolgd; kan het slachthuis open blijven of niet? Daarbij is er nog altijd veel aandacht voor de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten aldaar. NRC schrijft dat de coronabesmettingen ‘een sluimerend probleem in de vleessector plotseling urgent’ maken.
- Opvallend zijn de signalen over het belang van goede ventilatie in publieke ruimtes om de verspreiding van het coronavirus te bestrijden. Het onderwerp wordt steeds besproken als het over sportscholen gaat. Uit een nieuw onderzoek met laserlichttechnieken blijkt dat kleine hoestdruppeltjes vaak minutenlang in binnenruimtes blijven zweven, vooral waar niet of slecht wordt geventileerd.
- De voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose (Nvalt), Leon van den Toorn, waarschuwt dat duizenden Nederlanders die corona hadden, mogelijk blijvend letsel houden aan hun longen. Volgens hem onderschatten veel patiënten de gevolgen van corona. Van den Toorn wil voorkomen dat bij corona eenzelfde fout wordt gemaakt als destijds bij Q-koorts. De longarts waarschuwt: “Mensen met een doorgemaakte corona-infectie moeten goed worden gevolgd om te zien of het herstel wel volledig is.” Ook bij milde klachten zou blijvende schade een mogelijkheid zijn.
- Conny Helder (ActiZ) geeft in de talkshow M een pleidooi dat verpleeghuizen en instellingen zelf moeten bepalen wanneer zij klaar zijn om de bezoekersregeling eerder te versoepelen. Daarin geeft Helder aan dat we niet zo rigide aan de datum van 15 juli moeten vasthouden om de laatste stap in de versoepeling door te zetten. “De datum is nog ver weg en misschien zijn sommige locaties eerder toe aan versoepelingen.”
- Leon Vaassen (textieldeskundige) kijkt mee met de mondkapjes test van Trouw. Volgens hem bieden veel mondkapjes die op de markt zijn gebracht geen bescherming, terwijl de verpakking dit wel zou beweren. Hij noemt de ongereguleerde verkoop zorgwekkend. Vaassen is kritisch op de overheid, die deze handel volgens hem mogelijk maakt. Hij vreest voor zeecontainers vol kapjes die straks op de verkeerde plek terechtkomen. “Wat als er een vaccin is en corona het hoofd is geboden? Dan hebben we hier magazijnen vol met kapjes die aan geen enkele norm voldoen, maar waarvan de verpakking en de stempels de suggesties wekken dat ze beschermen. Ik ben bang dat die maskers toch in de zorg terechtkomen [...]”

Karakterisering berichtgeving

- Het nieuws over de slachthuizen en de reacties van sportscholen domineren. ‘Groen licht voor krachtpaters’ kopt De Telegraaf op de voorpagina. Met het debat vandaag, gaat ook aandacht uit naar het steunpakket en ontwikkelingen rond de ontslagboete. Blijvende aandacht is er voor ondernemers in de toerisme- en recreatiesector: hoe bereiden zij zich voor op het Pinksterweekend en de zomervakantie?

- Met de ontwikkelingen rond het slachthuis in Apeldoorn, spelen lokale media als Omroep Gelderland weer een grotere rol. (Zoals ook het geval was in het begin van de crisis, met de eerste coronabesmettingen)
- 'Groen licht voor krachtpaters' kopt De Telegraaf op de voorpagina.
- AD: 'Hoe verder Nederland van het slot gaat, hoe ingewikkelder het lijkt te worden'. Aan de hand van zeven vragen leidt de krant de lezer door het 'coronadolhof' heen.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)

Slachtofferaantallen

- Het aantal Nederlandse coronapatiënten op de IC's is met 1 gestegen naar 189.
- Uit cijfers van het ROAZ blijkt dat er geen coronapatiënten meer op IC's van Groningse ziekenhuizen liggen.
- In Italië zijn de afgelopen 24 uur zowel het aantal doden als het aantal besmettingen harder gestegen dan de dag ervoor. Van 397 naar 584 besmettingen op woensdag, en van 78 naar 117 doden op woensdag.

Identiteiten

- Bij twee leerkrachten van katholieke basisschool Don Bosco in Dordrecht is het coronavirus vastgesteld. Dat bevestigt de GGD. De school is uit voorzorg tijdelijk dicht. Drie medewerkers met milde klachten worden op het virus getest. De uitslag wordt donderdag verwacht.

Schade

- 'Duizenden patiënten houden klachten na corona: 'Sommige mensen kunnen geen 2 meter meer lopen' kopt AD. Duizenden Nederlanders die corona hadden, houden mogelijk blijvend letsel aan hun longen. De longinhoud kan duidelijk minder worden en de opname van zuurstof is in ernstige gevallen veel slechter dan normaal. De voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose (Nvlt) Leon van den Toorn wijst erop dat het virus en de reactie van het lichaam daarop permanente schade aan de longen kan veroorzaken. "Er ontstaat in ernstige gevallen een soort littekenvorming, dat noemen we longfibrose. De longen krimpen en het longweefsel wordt stugger, waardoor het moeilijker is om voldoende zuurstof binnen te krijgen." Hij verwacht dat er 'mogelijk duizenden mensen in Nederland zullen zijn die door corona kampen met blijvend letsel aan de longen'. Van de 1.200 coronapatiënten die na een opname levend de intensive care afkwamen, ging 'vrijwel 100% met restschade naar huis'. Van de naar schatting 6.000 mensen die in Nederland opgenomen waren met corona - maar niet op de ic belandden - gaat volgens hem de helft met klachten naar huis. Bij de groep mensen die niet op corona zijn getest, maar het virus waarschijnlijk wel hebben gehad, zullen de problemen mogelijk minder ernstig zijn, maar ook daar is volgens Van den Toorn blijvende schade mogelijk. "Er kan sprake zijn van een te laag zuurstofgehalte in het bloed, dat is schadelijk voor het lichaam. Dan gaan de bloedvaten samenknijpen en kun je ook schade aan je hart krijgen.' Ook heeft hij in de afgelopen maanden gezien dat patiënten vaak longembolieën krijgen, stolselvorming in de longvaten.

Informatiebehoefte

Welke informatie vragen leven er bij getroffen?

- Via de social kanalen van minister De Jonge komen vragen binnen over het testbeleid: Testen bij alle mogelijke symptomen, of alleen bij luchtwegklachten en koorts? Waarom niet testen of iemand het gehad heeft? Betaal je de test van je eigen bijdrage? Mag ik me laten testen terwijl mijn symptomen komen door een chronische aandoening? Er komen wederom berichten langs van mensen die het testen per 1 juni te laat vinden. Ook weer veel mensen die stellen dat de lockdown moet stoppen, dat COVID-19 maar een griep is en dat er al medicijnen zijn.
- Van de berichten die binnenkomen via de social kanalen van VWS gaan de meeste over het nieuwe testbeleid. Er worden heel veel onderlinge discussies gevoerd of het uitbreiden van het testbeleid nou wel/niet goed is. Veel mensen vinden daarnaast dat deze uitbreiding 'te laat' komt, maar er zijn ook mensen die hier dan weer tegenin gaan. Men is ook sceptisch over de test, zo wordt gedacht dat veel mensen vals-positief zullen testen: "...in Tanzania is er ook getest, papaya en een geit, beide positief". De meest gestelde vragen over het testbeleid zijn: Wat zijn de kosten van een test? Gaat dit van je eigen risico? Werken de testen ook bij hele milde verschijnselen? Wanneer wordt je thuis getest? Worden kinderen ook getest? Kun je je ook laten testen om te kijken of je het virus al gehad hebt? Gelden de basisregels dan ook nog? Wordt mijn DNA dan niet opgeslagen bij jullie? Doet het pijn om mezelf te laten testen? Komen we in een tweede lockdown door het uitbreiden van het testbeleid? Andere vragen die langskomen zijn: Wanneer mag ik weer veel mensen over de vloer krijgen? Waar moeten mensen die net over de grens werken laten testen? In het

'woonland', of in het 'werkland'? Wanneer weten we of we op vakantie kunnen? Wanneer mogen hondenscholen weer binnen les geven?

- Via de social kanalen van minister Van Rijn werden enkele onderlinge discussies gevoerd over maatregelen die te lang duren en over binnen sporten.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Ziekenhuis St Jansdal moet deze week operaties annuleren na een corona-uitbraak op een reguliere verpleegafdeling in Harderwijk. Het gaat om niet-spoedeisende, geplande operaties tot en met komende vrijdag. Van de zeventien mensen die daar lagen, zijn er vier positief getest. Alle zeventien patiënten worden in isolatie verpleegd, laat een woordvoerder weten. Dus ook de patiënten die in eerste instantie niet positief zijn getest op het coronavirus. "We nemen geen enkel risico en gaan ze nog een keer testen, want de zorg moet veilig zijn." St Jansdal maakte vorige week al bekend dat het aantal coronabesmettingen weer toenam, zowel bij patiënten als medewerkers. Afgelopen vrijdag werd al besloten de bezoekerregels aan te scherpen, van twee naar één vaste bezoeker per patiënt. Deze week vindt volgens St Jansdal een uitgebreid screeningsonderzoek plaats onder medewerkers en patiënten van de getroffen afdelingen.
- Het speciale coronafonds voor zorgverleners die zelf ernstig ziek zijn geworden door hun hulp aan patiënten heeft de eerste zes aanvragen binnengekregen. De onlangs opgerichte Stichting Zorg na Werk in Coronazorg (ZWIC) laat weten dat twee verzoeken om een uitkering al zijn goedgekeurd en volgende week worden uitgekeerd.

Sport

- Het kort geding dat fitnessketen BigGym tegen de Nederlandse staat had aangespannen gaat niet door. Directeur Jasper Otting vindt dat niet meer nodig nu premier Mark Rutte heeft aangekondigd dat de sportscholen in Nederland 1 juli de deuren weer mogen openen in plaats van 1 september.
- Lager geklasseerde tennissers overwegen hun loopbaan te beëindigen door het gebrek aan inkomen doordat er geen toernooien kunnen worden gespeeld.

Onderzoek

- Uit een onderzoek met laserlichttechnieken, uitgevoerd door wetenschappers van de Universiteit van Amsterdam, de Cardiologie Centra Nederland en het Amsterdam UMC, blijkt dat kleine hoestdruppeltjes vaak minutenlang in binnenruimtes blijven zweven, vooral waar niet of slecht wordt geventileerd. Daarom is goede ventilatie in publieke ruimtes van cruciaal belang om verspreiding van het coronavirus te bestrijden. Grote druppels vallen volgens de onderzoekers binnen een seconde naar de grond, maar kleine druppeltjes doen daar erg lang over. De onderzoekers ontdekten dat die zelfs meerdere minuten in de lucht kunnen blijven hangen. Nadat iemand heeft gehoest, duurt het ongeveer vijf minuten voordat het aantal kleine druppeltjes in de lucht zelfs nog maar gehalveerd is. Bij een experiment in een goed geventileerde ruimte verbeterden de resultaten volgens de universiteit 'dramatisch'. Nadat een ventilatiesysteem in werking was gezet, verdween de helft van de druppeltjes in 2,5 minuut uit de lucht. In een kamer waarin ook een raam en een deur openstonden, was het aantal druppeltjes zelfs al na 30 seconden gehalveerd.
- Geriaters in vijftien ziekenhuizen gaan onderzoeken hoe het is afgelopen met alle coronapatiënten van boven de 70 jaar die werden opgenomen in het ziekenhuis.
- Nederlandse onderzoekers gaan een belangrijke rol spelen in het bewaken van de veiligheid en werkzaamheid van coronavaccins die Europeanen tegen besmetting met het virus moeten gaan beschermen. Het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA) heeft opdracht gegeven voor een project waarin de effectiviteit en veiligheid van de vaccins continu wordt gevolgd.

Buitenland

- De Franse regering verbiedt het gebruik van hydroxychloroquine bij coronapatiënten. De Fransen reageren daarmee als eerste op een omvangrijk onderzoek, dat onlangs werd gepubliceerd in het toonaangevende vakblad The Lancet, waaruit bleek dat het medicijn wel het risico op overlijden juist leek te vergroten.
- De Franse StopCovid-app is klaar en is goedgekeurd door het Franse Lagerhuis. Enkel de Senaat moet de app nog goedkeuren.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) meldt op basis van de verwijsdata door huisartsen van ZorgDomein en Dutch Hospital Data, dat sinds 13 maart het aantal oncologiepatiënten in ziekenhuizen met bijna de helft afgenomen. Dit komt onder meer doordat bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker, borstkanker en darmkanker werd stopgezet. De NZa ziet het aantal verwijzingen inmiddels weer toenemen.

Slachthuizen/arbeidsmigranten

- Een slachthuis van Vion in Apeldoorn is woensdag per direct gesloten, omdat medewerkers samen in achttien busjes reisden, terwijl was afgesproken dat slachthuizen medewerkers niet opeengepakt zouden laten reizen. Nu dit wel is gebeurd, kan de veiligheid niet meer worden gegarandeerd en is de locatie gesloten, meldt het ministerie van Landbouw aan NU.nl. Een dag eerder ging de sector nog om tafel met landbouwminister Carola Schouten.
- Donderdagochtend zijn medewerkers van de slachterij van Vion in Apeldoorn weer aan het werk gegaan. Een aantal medewerkers kwam zoals aangekondigd met een touringcar. Vion had na een gesprek met landbouwminister Carola Schouten gezegd meer dan 50 touringcars in te zetten zodat medewerkers afstand konden houden. Maar zoveel bussen waren er donderdagochtend niet te zien. Mensen kwamen ook in kleinere busjes, met auto of met ander vervoer. In de touringcars die arriveerden zat maar een handjevol medewerkers. Alle voertuigen die aankwamen, werden door de politie gecontroleerd.
- NB: Aan de Fokko Kortlanglaan in Ermelo heeft in de nacht van woensdag op donderdag een grote brand gewoed. Daarbij zijn vijf vrachtwagens volledig in vlammen opgegaan. De trucks stonden opgesteld achter het bedrijf van eendenslachterij Tomassen Duck-To. Volgens de directeur, Gertjan Tomassen, is de brand aangestoken. Het gaat volgens hem om dierenactivisten, die de brand met jerrycans hebben aangestoken. Dat heeft hij gezien op camerabeelden. In de fabriek is volgens hem nog een benzinebom neergezet, die niet is afgegaan. Bij de brand waren flinke explosies te horen. Ook was er veel rookontwikkeling, dat had te maken met de belading van de vrachtwagens. Er zaten kratten van kunststof in de opleggers.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Volgen getroffenen en betrokkenen gedragsadviezen op?

- Uit analyse van de mobiliteitsdata van Google door NU.nl blijkt dat Nederlanders in de afgelopen weken steeds vaker op pad zijn gegaan. Na de aankondiging van de eerste coronamaatregelen op 12 maart brachten Nederlanders ruim 17% meer tijd thuis door dan voor de maatregelen. Vorige week nam het verschil af tot 12%.
- Socioloog David Bos vindt het verbazingwekkend dat zoveel Nederlanders wél thuisblijven en snel hebben gereageerd op het advies van het kabinet. "Mensen zijn sociale dieren: als er gevaar dreigt, zoeken ze bescherming bij elkaar. Maar bij een virus moet je dat juist niet doen en dus ingaan tegen je instinct. Dat kost energie en na een poos word je dat zat". Over de analyse van NU.nl dat steeds meer mensen op pad gaan zegt Bos: "Mensen krijgen het benauwd thuis. Sommige voelen zich eenzaam, anderen worden juist gek van voortdurend samen zijn met één ander. Dan ga je op zoek naar contact met anderen, als tegenwicht of tegengif."

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- De Straatalliantie, een samenwerkingsverband van de Belangenvereniging Druggebruikers MDHG, de Daklozenvakbond en Bureau straatjurist, waarschuwt dat de toestroom van nieuwe dak- en thuislozen door de coronacrisis tot 'onoverzienbare problemen' leidt in de maatschappelijke opvang in Amsterdam. De Straatalliantie vreest voor 'on-Nederlandse toestanden'. Door de coronacrisis staat de sector al maanden stil. "Er is geen door- of uitstroom, maar nog wel instroom van nieuwe daklozen." De instanties pleiten voor meer geld voor onder meer opvangvoorzieningen.
- De voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose (Nvalt) Leon van den Toorn waarschuwt dat duizenden Nederlanders die corona hadden, mogelijk blijvend letsel houden aan hun longen. Volgens Van den Toorn onderschatten veel patiënten de gevolgen van corona. Van den Toorn wil voorkomen dat bij corona eenzelfde fout wordt gemaakt als destijds bij Q-koorts. De longarts waarschuwt: "Mensen met een doorgemaakte corona-infectie moeten goed worden gevolgd om te zien of het herstel wel volledig is." Vanwege een groot gebrek aan tests in het begin van de epidemie is onduidelijk hoeveel mensen in totaal corona hebben gehad. Bij die groep zullen de problemen waarschijnlijk minder ernstig zijn, maar ook daar is volgens Van den Toorn blijvende schade mogelijk. Volgens hem doen coronapatiënten die na weken nog last hebben van kortademigheid of een sterk verminderd inspanningsvermogen hebben er verstandig aan naar de longarts te stappen. Mensen die opgenomen worden wegens een coronainfectie beseffen volgens hem vaak niet hoe ernstig de situatie is. "Mensen zeggen dan: het gaat wel, terwijl jij net een foto hebt gezien waarvan je denkt: het gaat helemaal niet!

Degenen die corona hebben overleefd, onderschatten volgens hem ook vaak het blijvende letsel dat het virus kan veroorzaken.

- Conny Helder (ActiZ) stelt dat verpleeghuizen en instellingen zelf moeten bepalen wanneer er sprake kan zijn van eerdere versoepeling van de bezoekersregeling. Helder geeft aan dat we niet zo rigide aan de datum van 15 juli moeten vasthouden om de laatste stap in de versoepeling door te zetten. "De datum is nog ver weg en misschien zijn sommige locaties eerder toe aan versoepelingen."

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- De Reanimatie Raad denkt dat de nieuwe richtlijnen voor reanimeren (geen mond-op-mondbeademing) mensenlevens gaat kosten. "Wij denken dat het in Nederland om 150 mensen per drie maanden gaat", laat de raad weten. De Hartstichting legt uit dat de richtlijnen zijn opgesteld omdat sommige burgerhulpverleners behoefte hadden aan handvatten. De stichting wil echter benadrukken dat het een advies is en dat de burgerhulpverlener zelf mag bepalen hoe hij de reanimatie uitvoert. Woordvoerder Jade van Doornik. "We willen dat iemand altijd gereanimeerd wordt. Niemand zegt ook dat je helemaal moet stoppen met reanimeren..." De woordvoerder spreekt van een 'moeilijk medisch-ethisch vraagstuk'. "Op social media zagen we veel reacties van sceptische hartpatiënten. Dat is begrijpelijk, het is heel ingewikkeld." De Hartstichting heeft op dit moment geen cijfers over mogelijke extra doden.
- EenVandaag besteedt aandacht aan de versoepelde bezoekersregeling in de gehandicaptenzorg. Begeleiders en ouders van kinderen met een beperking vinden de versoepeling fijn én lastig tegelijk. Fijn omdat er weer contact is, lastig omdat er alsnog niet kan worden geknuffeld en de maatregelen ingewikkeld zijn om aan mensen met een geestelijke beperking uit te leggen. Frank Bluimincx (directeur Gehandicaptenzorg Nederland) reageert: "Ik vind het heel mooi dat we de cliënten meer perspectief kunnen bieden, dat we kunnen verruimen. [...] ook al is het anders dan vroeger, we gaan wel stappen zetten in het normaliseren van het leven, binnen de coronasamenleving."
- Volgens textieldeskundige Leon Vaassen bieden veel mondkapjes die op de markt zijn gebracht geen bescherming, terwijl de verpakking dat wel zou beweren. Hij noemt de ongereguleerde verkoop 'zorgwekkend'. Vaassen is kritisch op de overheid, die deze handel mogelijk maakt. Hij vreest voor zeecontainers vol kapjes die straks op de verkeerde plek terechtkomen. "Wat als er een vaccin is en corona het hoofd is geboden? Dan hebben we hier magazijnen vol met kappen die aan geen enkele norm voldoen, maar waarvan de verpakking en de stempels de suggesties wekken dat ze beschermen. Ik ben bang dat die maskers toch in de zorg terechtkomen..."
- Op basis van een eigen inventarisatie (in samenwerking met de Universiteit Leiden) zegt Unicef dat bij het opstellen van maatregelen door de Nederlandse politiek tijdens de coronacrisis onvoldoende rekening werd gehouden met de rechten en belangen van kinderen. Bekeken werd hoe de situatie vóór en tijdens de coronacrisis was en is. "Op basis van de inventarisatie wordt de conclusie getrokken dat 'rechten en belangen van kinderen en jongeren onvoldoende en soms helemaal niet worden meegenomen in de getroffen maatregelen." De organisatie maakt zich onder meer zorgen om huiselijk geweld tegen kinderen en jongeren.

Sluiting Apeldoorns slachthuis en de positie van arbeidsmigranten

- "Dinsdag hadden we er nog vertrouwen in dat Vion zich aan alle afspraken zou houden. Ik heb toen aangegeven dat het vertrouwen duurt zolang Vion zich aan de afspraken houdt. Dat is op dit moment niet het geval", aldus Ton Heerts, burgemeester van Apeldoorn en voorzitter van de veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland VNOG.
- "De berichten uit Apeldoorn zijn zeer verontrustend...", zegt een woordvoerder gisteren in een reactie. "Voor onze medewerkers en voor de regio is het van groot belang om te weten wat de feiten zijn. Die zijn nu ons nog niet duidelijk", vervolgt de woordvoerder. "Wij proberen van onze kant op dit moment na te gaan of wij kunnen bijdragen aan wat de feitelijke situatie is. Daarover zijn wij in contact met de Veiligheidsregio en politie. Laten we ook helder zijn hoe wij als Vion hierin staan: voor ons en voor onze medewerkers gelden dezelfde afspraken als voor ieder ander: als iemand positief is bevonden op het coronavirus dan ga je netjes in quarantaine en blijf je gedurende twee weken in quarantaine. Daar heeft iedereen zich aan te houden. Er is geen enkele uitzondering. Wij wachten nu de feiten af."
- Uitzendbedrijf Horizon Groep laat gisteravond weten dat in busjes die arbeidsmigranten vervoeren naar slachterijen alleen personen zitten die bij elkaar in huis wonen. "Samen koken, dus ook samen in een busje", zegt directeur Moba Aoulad Ben Arroun. Op verschillende locaties van uitzendbureau Horizon Groep was woensdag een afvaardiging van de Inspectie SZW, gemeente en politie aanwezig. Er zouden signalen zijn

dat uitzendkrachten ziek aan het werk moesten gaan. Horizon Groep zegt dat scenario niet te herkennen en de onderbouwing ervan te missen. "We houden ons aan de cao. Als je ziek bent, ben je ziek", zegt de directeur. Het bedrijf vindt het naar eigen zeggen lastig tekst en uitleg te geven bij vragen over de omstandigheden waarin werknemers verkeren. Volgens het bedrijf zijn er waarschijnlijk situaties waarin arbeidsmigranten onder niet zulke fraaie omstandigheden leven. "Maar het is wel zuur als je steeds de zwartepiet toegespeeld krijgt."

- Volgens Vion-directeur Ronald Lotgerink gaan de overtredingen voornamelijk over de definitie van 'huishouden' binnen de geldende afspraken van transport. "Wij meenden ook dat onze medewerkers die samenleefden in dezelfde woning tot een huishouden behoorden. Dat blijkt in strijd met de RIVM-restricties volgens de politie van Apeldoorn. We begrijpen de positie van de veiligheidsregio's. En wij gaan gehoor geven aan hun oproep. Dat is onze verantwoordelijkheid."
- De SP Apeldoorn heeft naar aanleiding van de sluiting van de Vion-vestiging in de stad vragen gesteld aan het college van B&W. Zij willen weten of er zicht is op de woonplaats van de medewerkers en wie hun huurbaas is. Ook vragen ze zich af of het klopt dat Vion te veel mensen in een busje propt.
- Laura Bromet (GroenLinks) en Frank Futselaar (SP) reageren via Twitter op het bericht dat medewerkers van Vion mogelijk ook in de slachterij in Apeldoorn hebben gewerkt, terwijl zij in quarantaine hadden gemoeten. Bromet wil dat minister Schouten direct ingrijp. Futselaar: "Als dit waar is en als een bedrijf (uitzendbureau of slachterij) hieraan mee heeft gewerkt lijkt het mij dat er ook strafrechtelijke consequenties moeten zijn".
- Leden van het Europees Parlement stellen vast dat 'de benarde positie van Europese seizoensarbeiders en andere arbeidsmigranten moet worden aangepakt door meer inspecties op werkplekken, waaronder de Nederlandse slachthuizen'. Door de coronacrisis zijn misstanden op de werkvloer namelijk nog meer naar boven gekomen. Ook willen ze dat inbreuken op de rechten, de gezondheid en veiligheid van de arbeiders snel worden aangepakt. Gedoeld wordt onder meer op seizoenswerkers in de Nederlandse, Duitse en Franse vleesindustrie. Een aantal leden onderstreepte dat er nog steeds uitzendbureaus zijn die de EU-regels aan hun laars lappen. Zij werven werknemers en zorgen vaak ook voor slaapplekken in pensions of andere vormen van huisvesting. De Europarlementariërs riepen op om de arbeiders te beschermen tegen 'malafide praktijken'. Werknemers moeten beter beschermd worden om te vermijden dat zij naast hun baan ook hun huisvesting eenvoudig kunnen verliezen.

Reacties op een vervroegde start van de binnensport (incl. sportscholen)

- 'Het kabinetbesluit over het mogelijk openen van de sportscholen op 1 juli is in de branche met een mengelmoe van blijdschap, opluchting en scepsis ontvangen', zo schrijft AD. Omroep Brabant schrijft dat sportschoolhouders 'dolblij' zijn.
- Brancheorganisatie NL-Actief reageert met gemengde gevoelens op het besluit. Liever had NL-Actief gezien dat de sport- en fitnesscentra al in juni open mochten, omdat de branche klaar zou zijn om weer veilig open te gaan. "We mogen nu 1 juli open, wat enerzijds positief is omdat dit een aantal weken eerder is dan de initiële datum van 1 september. Anderzijds is het ook een maand ná 1 juni en iedere week dat de sportscholen dicht moeten blijven, betekent meer faillissementen." Ronald Wouters, directeur van brancheorganisatie NL Actief: "...Maar goed, we hebben twee maanden gewonnen en dat is mooi. Tegelijkertijd staat het water bij veel van onze leden tot aan de lippen. Het is noodzaak dat we steun krijgen."
- *Sportschooldirecteur Jasper Otting (BigGym)*: "Dit is hartstikke positief nieuws, we zijn er heel blij mee. We hebben te maken gehad met veel onduidelijkheid, eigenlijk continu. Het leek wel alsof wij als branche iedere keer werden vergeten, in de persconferenties werden we niet echt naar voren gehaald. Nu is er eindelijk een lichtpunt." Otting geeft aan dat het voor een aantal sportscholen al te laat is. "Maar bij sportscholen die het nu moeilijk hebben, kunnen er nu ook rare krachten vrijkomen omdat ze een richtpunt hebben. We hebben weer iets om naar toe te werken." Otting hoopt dat het ledenverlies beperkt blijft. *Sportschooleigenaar Arie Boomsma*: "De opluchting was groot bij mij, terwijl ik daar gisteren nog een shaky gevoel over had. Maar wel met de hoop dat het kabinet ook zou kijken naar buurlanden en de wetenschap. Dat hebben ze gedaan en ik ben echt heel blij." Wat Boomsma betreft is het terecht om voorwaarden te stellen aan de opening. "...Maar het signaal dat je als ondernemer weer aan iets kunt bouwen is echt heel belangrijk." *Sportschooleigenaren Remy Bonjasky en Henk Grol* staan nog niet te juichen. "Er wordt nog een flinke slag om de arm gehouden", zegt Bonjasky. "...Ik heb nog een beetje een kat-uit-de-boom-gevoel. Pas als op 2 juli echt blijkt dat we open zijn, gaat de vlag uit." Henk Grol is blij. "Maar van mij had het nog wel wat eerder gemogen. Vergeet niet dat met name après-ski-barren, carnaval, kerkdiensten en volgepakte tribunes bij voetbalwedstrijden hebben bijgedragen aan de verspreiding van het coronavirus. Niet de

sportscholen. Bij ons kun je voldoende afstand houden en de boel uitstekend ventileren, dus ik blijf zeggen dat onze branche te hard wordt gestraft." "Het wordt godverdomme fucking tijd ook", bliest *sportschooleigenaar Kemail Verhoeven*. "Wat mij betreft hadden we morgen weer open gemogen, want het is te gek voor woorden dat dit is gebeurd en dat gezonde mensen al die tijd zijn gelimiteerd. Die logica klopt voor geen meter. Bij ons zijn zieke leden nooit welkom. Die komen sowieso niet binnen. Het is bizar dat we gezonde mensen al die tijd moesten verbieden te sporten." "Ik had er zeker op gehoopt, maar absoluut niet op gerekend", zegt *sportschooleigenaar Arlan Jongenelen* aan. "Ik ben heel, heel erg blij en zeer positief. Natuurlijk is het een uitdaging, want er blijven allerlei vraagtekens. Kunnen we bijvoorbeeld de kleedkamers weer gebruiken en hoe zit het met lichamelijk contact..." "Het is fantastisch nieuws, veel beter dan 1 september", reageert *sportschoolhouder Martijn van Delft*. Sportschooleigenaar Jochem Goosen is iets sceptischer. "We moeten niet te vroeg juichen, maar we zijn wel heel blij. [...] We zijn benieuwd naar de voorwaarden van het OMT"

- Maurice de Hond: "Besef dat in 85% van de gemeenten nu meer dan 3 weken geen nieuwe coronabesmetting is geweest (op basis van ziekenhuisopnames). Hoe moeilijk was het om daar al op 1 juni de sportscholen te openen?"

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

- Volgens politiek commentator Ron Fresen hebben sportscholen nog wel wat huiswerk. Maar, zo zegt Fresen, ze hebben in ieder geval perspectief.
- In het RTL-journaal legt politiek commentator Fons Lambie uit dat er de afgelopen weken veel kritiek was van met name sportscholen en casinos's. Nu zou er in de MCCb besloten zijn deze sectoren toch 'in ieder geval iets van perspectief bieden; "...toch een worst voor te houden". Al kwam Rutte wel met een duidelijke winstwaarschuwing.

Opiniepeilingen

- Uit de laatste enquête van het RIVM en Nivel blijkt dat mensen zich iets minder zorgen maken over het coronavirus. NOS schrijft: 'In de week van 30 maart was het percentage bezorgde deelnemers het hoogst. 47% van de deelnemers gaf toen aan zich zorgen te maken over hun eigen gezondheid. Dat percentage zakte in de week van 11 mei met tien% naar 37%. Mensen die zich zorgen maken, geven vaak aan dat ze kwetsbaar zijn, bijvoorbeeld door een hoge leeftijd of gezondheidsklachten'.

Context

- In De Telegraaf valt te lezen hoe volgens 'PvdA-kopstukken' Martin van Rijn zijn tijdelijke ministerschap niet moet verlengen. Bij de PvdA vinden ze het tijdelijke ministerschap van hun partijgenoot inmiddels 'wel welletjes', zo schrijft de krant. Volgens betrokkenen is de complete Tweede Kamerfractie van de PvdA tegen een nieuwe termijn. In de VVD valt te beluisteren dat de partij best nog wel met Van Rijn had willen doorgaan. Hij is goed ingewerkt en weet van wanten, vinden de liberalen. Ook andere coalitiepartijen zien in de PvdA'er een 'prima minister'. Bij de PvdA was van meet af aan twijfel over of het wel verstandig was om een PvdA'er aan te laten schuiven in een kabinet van VVD, CDA, D66 en CU, viel de coalitiepartijen al eerder op. De PvdA-druk aan het adres van Van Rijn om zijn ministerschap aan de wilgen te hangen izou groot zijn. In gesprek met NPO Radio 1 ontkent PvdA-voorman Lodewijk Asscher dat er binnen de fractie zorgen zouden zijn over een verlenging. Asscher noemt het echter 'niet logisch' dat het ministerschap verlengd wordt. Volgens Asscher is de alarmfase wel weer voorbij en wordt het op een gegeven moment ook weer tijd voor Van Rijn om zijn ziekenhuis te gaan besturen. "Nu is het wel genoeg. Volgens mij zit hij er echt nog wel even. En gaat de VVD op een gegeven moment iemand voordragen."